

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-797

7.11.2023

Fremtind Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Skade på varmepumpe – aldersfradrag.

Sikrede fikk skade på varmepumpe under tordenvær, og foretaket aksepterte å dekke skaden med 80 % fradrag for alder. Sikrede var uenig i oppgjøret og krevde full erstatning for varmepumpen, eller at foretaket satte den tilbake i samme stand som før skaden. Sikrede anførte at det var urimelig å trekke fradrag for alder ved lynnedslag, og viste til at lynnedslag skjer plutselig og uforutsett, og at man ikke kan beskytte seg mot det når anlegget er direkte koblet til strømnettet. Sikrede viste videre til at skaden på pumpen ikke skyldtes alder, og at tilsvarende skader hadde blitt dekket fullt ut av andre foretak. Nemnda kom til at foretaket kunne gjøre fradrag for alder, men at riktig aldersfradrag var 70 %.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: ca. kr 200 000

Saksfremstilling

Saken gjelder erstatningsoppgjøret etter skade på varmepumpe.

Sikrede meldte 5.2.21 om skade på varmepumpe av typen kWsmart under tordenvær til foretaket.

Sikrede var omfattet av "topp" bygningsforsikring i perioden fra 20.4.20 til 20.4.21:

5.3 Erstatningsregler for tilbehør til bygning

Slikt fradrag gjøres kun ved skade som følge av lynnedslag, kortslutning, elektrisk fenomen og brudd på ledninger eller utstyr.

Tilbehør:	Fradragsfrie år:	Fradrag per påbegynt år maks 80 %:
-----------	------------------	------------------------------------

(...)

Berg- og jordvarmepumpe, luft til væske og luft til luft varmepumpe 5 år 10 %

Annen innretning for oppvarming og kjøling 10 år 10 %

(...)

Slikt fradrag gjøres kun ved skade som følge av lynnedslag, kortslutning, elektrisk fenomen og brudd på ledninger eller utstyr. Ved ulik alder på de skadde deler, legges den eldste delens alder til grunn for erstatningen.

6. Egenandel

Ved skader der aldersfradrag overstiger avtalt egenandel, trekkes kun aldersfradrag. Utgjør aldersfradraget mindre enn den avtalte egenandel, trekkes kun egenandel.

I skademeldingen fra 5.2.21 beskrev sikrede skaden/hendelsen slik:

Hva har skjedd? Skade på grunn av været

Hvordan skjedde skaden? Lynnedslag

Forklar Kortsluttet kretskort i innedel av KW Smart luft til vann varmesystem den 12.12.2020

Servicemann på besøk 14.12.2020, som ikke kunne gjøre annet enn å bestille nytt kretskort.

Den 23.12.2020 ble kretskort skiftet uten at anlegget ble i orden.

Kortsluttet kretskort på ventilasjonsanlegg med varmegjenvinner Flexit S4LR den 31.12.2020.

Etter dette ble det oppdaget at overspenningsvernet i huset var slått ut. Etter noen undersøkelser med kraftselskap og service personer så kan dette være følgeskader og ha en sammenheng med stormen med tordenvær og lynnedslag i nærområdet den 21.11.2020

Når skjedde det? 12.12.2020

...

Hvordan fikk du tingen? Kjøpt ny

Hvor lenge har du hatt tingen? 11-12 år

Sikrede sendte inn regninger på service som foretaket erstattet den 10.2.21. Det ble utbetalt kr 5 692, etter at egenandelen på kr 3 000 var trukket.

Senere samme måned ba sikrede foretaket dekke kostnader til ny varmepumpe, siden reparasjon ikke var anbefalt. Pris på ny varmepumpe var kr 155 000. I tillegg ba sikrede om erstatning for reparasjon av ventilasjonsanlegg i henhold til faktura på kr 9 121.

Foretaket etterspurte årsak til skaden i e-post fra 12.3.21, og etter befaring den 16.3.21 utarbeidet foretakets sakkyndige skaderapport der skaden og årsak ble beskrevet slik:

Øvrig informasjon om objektet

Kunden har varmepumpe Toshiba kW Smart fra 2008. Dette er et anlegg som krever jevnlig service for å sikres lang levetid. Kunden har ikke hatt service eller serviceavtale siden han kjøpte produktet. Erfaringsmessig oppstår det ofte feil og skader på disse anleggene som har stått og gått i mer enn 10 år uten ettersyn. Påregnelig levetid anses oppbrukt når service ikke har vært utført.

Type skade (...) ☒ Ytre påvirkning – lynoverspenning (...) ☒ Øvrige: Elde og slitasje

(...)

Hva forårsaket skaden, og hvorfor?

Nettleverandør N. bekrefter at det har vært overspenning etter lynaktivitet i området, og dette kan ha ødelagt styrekort til innedel i varmepumpe, samt styring av ventilasjonsanlegg.

Det er usikkert om denne overspenning alene er årsak til skaden, da påregnelig levetid er oppbrukt og det kan være en medvirkende årsak

Foretaket utbetalte ytterligere erstatning den 27.5.21. Dette var for reparasjon av varmepumpen med et fradrag på 80 %, kr 5 066, reparasjon av ventilasjonsanlegg, kr 9 121, mens tidligere trukket egenandel på kr 3 000 ble betalt tilbake. Totalt ble kr 17 187 utbetalt til konto. Foretaket begrunnet beregningen for reparasjon av varmepumpen med at erstatning med utgangspunkt i ny pris var å regne som forbedring. For aldersfradraget ble det lagt til grunn at pumpen var 13 år.

Sikrede klagde til foretaket den 15.8.21 og anførte blant annet at det ikke var grunnlag for aldersfradrag siden kretskortet og de pumpene som kortsluttet i anlegget var å anse som helt nye etter at de ble byttet etter lignende skade i mars 2019. Sikrede viste også til at skadene ikke skjedde på grunn av manglende service og vedlikehold, og at anlegget ikke hadde nådd sin levetid enda. Sikrede ba foretaket sette varmeanlegget i stand slik det var før skaden.

Foretaket revurderte erstatningsgrunnlaget for varmepumpen den 23.8.21 og beregnet erstatning utfra prisen for ny pumpe, med samme aldersfradrag som tidligere.

Sikrede klagde på nytt og viste til at den aktuelle skaden ikke skyldes alder og anførte at det ville være urimelig at sikrede bare fikk 20 % av kostnadene erstattet. Sikrede viste også til at andre

foretak hadde dekket tilsvarende skader fullt ut.

Sikrede krever full erstatning for varmepumpen, eller at foretaket setter den tilbake i samme stand som før skaden, og anfører at det er urimelig å trekke fradrag for alder ved lynnedslag. Sikrede viser til at lynnedslag skjer plutselig og uforutsett, og at man ikke kan beskytte seg mot det når anlegget er direkte koblet til strømmettet. Sikrede viser videre til at skaden på pumpen ikke skyldes alder, og at tilsvarende skader har blitt dekket fullt ut av andre foretak. Sikrede viser også til urimelighet ved at foretaket krever samme premie når de ikke vil dekke eventuelle nye skader, om sikrede velger reparasjon fremfor å bytte til ny pumpe. Aldersfradrag ved visse skadetilfeller kan motivere til unnlatelse av å slokke eventuell brann i anlegget, da man for slike tilfeller ville fått full erstatning.

Forsikringsforetaket avviser ansvar og anfører at oppgjøret er gjort i henhold til gjeldende vilkår, jf. pkt. 5.3. Det viser til at fradrag kun gjøres ved skade som følge av lynnedslag, kortslutning og elektrisk fenomen eller brudd på ledninger eller utstyr.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretakets beregning av aldersfradraget er korrekt.

Det følger av avtalens pkt. 5.3 at det skal gjøres fradrag i oppgjør for "Berg- og jordvarmepumpe, luft til væske og luft til luft varmepumpe". Tabellen angir at det er fem fradragsfrie år, og at det trekkes 10 % i "fradrag per påbegynt år", inntil 80 %.

Foretaket har lagt til grunn at dette er en varmepumpe som er 13 år gammel og har trukket 80 % i aldersfradrag.

Sikrede skrev i skademeldingen at han hadde skade på "luft til vann varmesystem" som var elleve–tolv år gammelt og ble kjøpt nytt, og i skaderapporten har den sakkyndige notert at varmepumpen var fra 2008.

Det er skadetidspunktet som legges til grunn for beregning av antall år med fradrag. Skaden skjedde i desember 2020. Det var da påbegynt tolv år siden pumpen var ny ($2020 - 2008 = 12$). Aldersfradraget blir i så fall 70 % ($(12 - 5) * 10 = 70$). Utover korreksjon av 10 % i aldersfradraget for varmepumpen, er det ikke grunnlag for ytterligere erstatning.

Sikrede har også reist spørsmål om foretaket plikter å reparere anlegget, slik at det fungerer slik det gjorde før skaden skjedde. Foretaket har ingen plikt til å reparere pumpen, jf. vilkårets pkt. 5.1 (Oppgjørsmåter), der det fremgår at foretaket kan avgjøre at skaden erstattes ved kontantoppgjør.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).